

Soğuk Savaş Bilim Felsefesini Nasıl Dönüştürdü?

Mantığın Buzlu Yokuşlarına

Bu ilgi uyandırıcı ve çığır açıcı kitap bilim felsefesinin Soğuk Savaş sırasında Birleşik Devletler'deki gelişiminin ilk derinlemesine incelemesidir. Mantıksal görgücülüğün ve Otto Neurath tarafından yönetilen Bilimin Birliği deviminin 1930'larda bu projeler Birleşik Devletler'e göç ettiği sıralardaki politik diriliğini belgeler ve 1950'lerde entellektüel, kültürel ve politik güçlerin birleşik etkileri sonucunda yer alan depolitizasyonlarını inceler. Mantıksal görgücülük ve Viyana Çevresi üzerine araştırmacılar sık sık bunları politik olmaktan uzak salt entellektüel projeler olarak ele alırlar. Gerçekte, sığınmacı bilim felsefecileri politik olarak önemli ölçüde etkin idiler, bilimin içindeki ve dışındaki değerlere ilişkin soruları tartıştular, ve bu nedenle bilim felsefeleri politik olarak hem mesleğin içerisinde hem de dışarıdan J. Edgar Hoover altındaki FBI gibi kurumlar tarafından dikkatle incelendi.

Kapsamlı arşiv araştırması üzerine dayanan bu kitap Soğuk Savaş sırasındaki Amerikan entellektüel tarihinin önemli bir bölümünü oluşturur. Köklerini Soğuk Savaş sırasındaki anti-komünizmden alan entellektüel ve politik güçlerin beklenmedik bir bileşiminin nasıl hem üniversitelerin eğitim programlarını hem de giderek önde gelen felsefecilerin üstlendikleri araştırmayı bile şekillendirdiğini ortaya koyar. Kitap bilim felsefecileri ve tarihçileri, entellektüel tarihçiler ve Soğuk Savaş araştırmacıları için ilgi çekici olduğunu gösterecektir.

George A. Reisch bağımsız bir araştırmacıdır.

Yirminci yüzyılın ortasında yer alan her eylem Sovyet girişimi açısından bir tutumun benimsenmesini varsayar ve kapsar.

Raymond Aron, *The Opium of the Intellectuals*, 55

Soğuk Savaş Bilim Felsefesini Nasıl Dönüştürdü?

Mantığın Buzlu Yokuşlarına

GEORGE A. REISCH

Çeviren
Meriç Mete

İdea • İstanbul

İdea Yayınevi

Şarap İskelesi Sk. 2/106-7 34425 Karaköy, Beyoğlu — İstanbul
www.ideayayinevi.com / iletisim@ideayayinevi.com

Bu çeviri için © MERİÇ METE 2016

Soğuk Savaş Bilim Felsefesini Nasıl Dönüştürdü?

Mantığın Buzlu Yokuşlarına

How the Cold War Transformed Philosophy of Science

To the Icy Slopes of Logic

© George A. Reisch 2005 CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS

İDEA YAYINEVİNDE Birinci baskı 2016

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü

İdea Yayınevinin ön izni olmaksızın

yeniden üretilemez.

Baskı: Umut Matbaacılık

Fatih Cad. Yüksek Sok. No 11, Merter — İstanbul

Printed in Türkiye

ISBN 978-975-397-191-1

İçindekiler

<i>Önsöz ve Teşekkürler</i>	7
1 Soğuk Savaşta Mantıksal Görgücülüğe ve Bilimin Birliği Devimine Bir Giriş	15
2 Otto Neurath, Charles Morris, Rudolf Carnap ve Philipp Frank: Politik Bilim Felsefecileri	40
3 Amerika’da Solcu Bilim Felsefesi ve Mantıksal Görgücülüğün New York City’deki Kabulü	69
4 “Önceden Yenilgiye Mahkum?” İndirgemecilik, Değerler ve <i>Uluslararası Birleşik Bilim Ansiklopedisi</i> Üzerine John Dewey	94
5 Kızıl Bilim Felsefesi: Blumberg, Malisoff, Somerville ve Erken Bilim Felsefesi	107
6 Soldan Görünüş: Mantıksal Görgücülük ve Radikal Felsefeciler	128
7 Aşırı Soldan Görünüş: Mantıksal Görgücülük ve Komünist Felsefeciler	146
8 Savaş-Sonrası Düşüncüklüğü, Anti-Entellektüalizm, ve Değerler Tartışması	158
9 Horace Kallen’in Bilimin Birliği Üzerine Saldırısı	176
10 Emekleyen Totaliterlik, Emekleyen Skolastizm: Neurath, Frank, ve Semantik Konusunda Sıkıntı	200
11 Frank’ın Neurathçı Seferi: Bilim, Aydınlanma ve Değerler	216
12 “Soruşturma İçin Çok Verimli Bir Alan”: Popüler ve Akademik Kültürlerde Anti-Kollektivizm ve Anti-Komünizm	241
13 Anti-Komünist Soruşturmalar, Bağlılık Yemini, ve Sidney Hook’un Gazabı	265

14	Savaş-Sonrası Bilim Felsefesi İçin Yarışan Programlar	289
15	Özgürlük Kutlanıyor: Philipp Frank'ın ve Bilimin Birliği Deviminin Profesyonel Çöküşü	312
16	Charles Morris'in Marjinalizasyonu	335
17	Değerler, Belitler ve Mantığın Buzlu Yokuşları	348
18	Profesyonellik, Güç, ve Olmuş Olabilecek Olan	372
	<i>Kaynaklar</i>	391
	<i>Sözlük</i>	407
	<i>Dizin</i>	409

Önsöz ve Teşekkürler

Bu kitabın son bölümünü tamamladıktan birkaç gün sonra, sicim kuramı hakkında bir televizyon belgeseli seyrediyordum. Kuram birleşik bir doğa kuramı üzerine çalışan fizikçilerin geliştirdikleri en son yaklaşımlardan biriydi. Programa göre, atom-altı parçacıkları boyutsuz noktalar ya da küresel olarak simetrik kuvvet alanları olmak yerine iplik ilmekleri ya da parçaları olarak tasarımıyarak, fizikçiler doğanın kuvvetlerini matematiksel olarak bağıntulamak için yeni olanaklar bulmuşlardı. Genel göreliliğin ve quantum mekaniğinin çoktandır beklenen birleşmesinin çok yakında başarılacağını düşünenler vardı.

Çok yakınlarda 1930'ların ve '40'ların Bilimin Birliği devimi üzerine bir kitap yazmış biri için bu belgesel paha biçilmezdi. Eğer bugün sağ ve benimle birlikte televizyonun karşısında oturuyor olsalardı, bu devimin öncülüğünü yapmış olan felsefeciler — Otto Neurath, Rudolf Carnap, Philipp Frank ve Charles Morris — büyülenirlerdi. Bilim onları hayran bırakırdı; ama kamu televizyonunun çağdaş fiziği ve onun bilimi birleştirme dürtüsünü popülerleştirme çabaları da. Onların Bilimin Birliği devimi de bir ölçüde tam olarak aynı şeyi yapmak için bir çaba idi.

Öte yandan, bu felsefeciler yeniden yaşama dönecek olsalardı pekala düş kırıklığına da uğrayabilirlerdi. Çünkü kamu televizyonunun tersine, Kuzey Amerika'da gelişmesine yardımcı oldukları bilim felsefesi disiplini bundan böyle bilimin birliğini özsel sorunları ve kaygıları arasında görmemektedir. Herşey bir yana, özellikle postmodern 1980'ler ve '90'lar sırasında insan bilimlerindeki en ünlü kavramlardan biri *birlik yokluğu* idi. Birlik, başka şeyler arasında, alt kültürlerin ve düşüncelerin dışlanması ve değişik kültürlerin tikellik ve dirilikleri için tutucu, elitist küçümseme anlamına gelmeye başlamıştı. Zamana uyum göstererek, kimi bilim felsefecileri ekolojiden, biyolojiden ve giderek yüksek-enerji fiziğinden gözlemleri sıralayarak bilimsel topluluklara değişik dilleri, davranış yolları ve hedefleri ile kentin etnik mahallelerine özgü yamalı bohça görünüşünü vermek istiyorlardı — doğa üzerine genel, birleşik

bir anlayış için bitişiklik gösteren ama süreklilik göstermeyen ve ortaklaşa olduğu pek söylenemeyecek bir arayış.

Odamda oturan yeniden-dirilmiş mantuksal görgücüler için önemli olan nokta yalnızca bu dağılmışlık tablosunun onların birlik idealini reddetmesi değildir. Onların gününde, bizimkinde de olduğu gibi, bilimler çok iyi birleşmiş değildi ve herşey için tam, birleşmiş bir kuramın hemen köşeyi dönünce görüneceğini ileri sürmüyorlardı. Buna karşı, *bilim ve felsefe* arasında tikelciliğe ve bağımsızlığa bu ilginin ileri önerdiği çağdaş kopukluk onları daha büyük bir düş kırıklığına uğrattı. Sicim kuramı hakkındaki bu belgeselin anımsattığı gibi, doğanın yalın, birleşik bir anlayışını yaratma dürtüsü bilim için bugün de tıpkı Copernicus, Newton, Darwin ve bilim tarihinin başka kahramanları için olduğu gibi birincil dürtüdür. Ama çağdaş bilim çalışmalarında pekçokları bunun doğru olmadığına inanır, ve görüş ayrılıkları yalıtılmış, özelleşmiş bir akademik kültür tarafından olanaklı kılınır. Bilimi anlamak için, insanbilimlerindeki birçok akademisyenin inandığı gibi, yalnızca bilginin doğru meta-teorisine (genellikle, Fransız, Alman ya da İtalyan kaynaklı) gereksinim vardır. Özel olarak, bilimin uygulayıcılarının meta-teorik yeniden-yorumların dolaylılığı olmaksızın yaptıklarını nasıl anladıklarını öğrenmek için sınırların ve avlunun ötesine geçmek gerekli değildir.

Bu kitapta sunulan mantuksal görgücülerden biri 1940'ların sonlarına doğru bu çeşitli bağlantısızlık noktalarının üzerine gitmeyi dener. O sıralarda Harvard'da hem fizik hem de felsefe öğretmekte olan Philipp Frank bilim profesörlerinin ve onların öğrencilerinin felsefecileri bilim konusunda beceriksiz ve bilgisiz olarak algılamaya başladıklarını gözledi. Frank'a göre, felsefeciler dili ve biçimsel mantığı ilgilendiren kendi özel problem alanlarını oluştururken bu algıyı beslemişlerdi. Frank'ın görüşünde, bilimdeki gelişmelere ayak uydurmaya çok az gereksinim duyuyorlar, çünkü bilimin hızı sürekli olarak ivmeleniyor görünüyor ve keşifleri ortaya çarpıcı olarak sezgiye-aykırı bulmacalar çıkarıyordu. Daha da kötüsü, iki yan da güçleri birleştirmeye ve kamuyu bilimsel yöntemlerin, kuramların ve bunların yorumlarının karmaşaları konusunda eğitmeye istekli görünmüyordu. Tarihsel fırsatların kaçırılmakta olduğuna inanarak, Frank yaşamının son iki onyılımı mantuksal pozitivizmi doğa bilimcilerin ve insan bilimcilerin "iki kültürünü" birleştirmeye ve öğrencileri eleştirel bir bilim anlayışı ile donatmaya yardım edecek bir alet olarak öne çıkarma uğruna harcadı. Atomik silahlar ve Soğuk Savaş ideolojisi tarafından tanımlanan bir çağda, Frank'a göre, böyle bir anlayış sağlıklı ve üretken bir demokrasi için zorunlu idi.

Bu kültürel kaygıların yanı sıra, Frank ve başka mantuksal görgücüler — giderek felsefi hasımları Karl Popper bile — sicim kuramının bu sunumunda ortaya sürülen kimi teknik noktalardan etkileneceklerdi.

Program sicim kuramının (ya da kuramın bölümlerinin) görgül olarak sınanıp sınanamayacağı konusunda sürmekte olan tartışmaya geldiği zaman, rahatladıklarını duyumsayacaklardı. Bir fizikçi kameraya şunları söylerken bu tartışmayı oldukça ciddiye alıyordu: “Eğer kuramınızı sınamadan geçiremiyorsanız, bilim değildir.” Popper bununla vurgulu olarak anlaşacak, ama işlerin hiçbir zaman bu kadar yalın olmadığını bilen Carnap belki de sınanabilirliği doğrulanabilirlikten ayırdetmemiz gerekir diyerek karşı çıkacaktı. İri, gür sesli ve kavgacılığı ile ünlü Neurath bu noktada Popper ile anlaşmıştı görmekten şaşkınlığa düşecek ve daha meslektaşlarına her zamanki karşıcıkları ile “Metafizik!” ya da “Saltukçılık!” diye kükremeden önce kahvesini kazağının üstüne dökebilecekti. Gerçekten de, bu felsefeciler sık sık birbirleri ile tartışıyor, zaman zaman bunu büyük heyecanla yapıyor ve duygularını incitiyorlardı. Ama bunun nedeni bilim felsefesinin öneminin akademinin sınırlarının ötesine geçtiği kanısını paylaşmalarıdır. Boşınanca, savaşlara, toplumsal gericiliğe ve zulme teslim olmuş bir dünyada, kültürel ve aynı zamanda uygulamaya açık bilimsel güçleri olan yeni bir tür felsefe sunmayı istiyorlardı. Bunlardan biri bilimsel uygulamadaki sorunları durulaştırmaya yardım etme gücü idi. Bu nedenle yirmi-birinci yüzyıl bilimcilerinin bilgi savlarını değerlendirmelerine ve metafiziğin ve yalancı-bilimin genellikle aldatmada başarılı olan tuzaklarından kaçınmalarına yardım edecek ve onların kendileri tarafından tasarlanmış felsefi aletlere (örneğin anlam, sınanabilirlik ya da doğrulanabilirlik ölçütleri gibi) bugün bile gereksinimleri olduğunu görmekten mutluluk duyacaklardı.

Gene de bu tanışıklık duygusu bir düşkünlüğü olmasa da bir sürpriz de kapsayacaktı. “Eğer kuramınızı sınamazsanız,” diyordu bu fizikçi açıkça, “bilim değildir. Felsefedir.” Onun bakış açısında, felsefenin kendisi sınanamaz, ilgisiz savların bir birikintisini temsil ediyordu ve mantıksal görgücüler kariyerlerinin büyük bölümünü bilimcilerin ve felsefecilerin bunlardan kaçınmasını sağlamaya adanmışlardı. Hem bilimde hem de bilim felsefesinde unutulduklarını, kendilerine kulak asılmadığını ya da gözardı edildiklerini gören bu felsefeciler ancak tüm kültürel ve bilimsel tutkularına karşın birşeyin yanlış gittiği vargısını çıkarabiliyorlardı.

Bir noktaya dek, politika yanlış giden şeydi. Bu kitap entellektüel, toplumsal, ekonomik ve başka tarih türlerinin bilim felsefesindeki savaş-sonrası eğilimler üzerinde etkisi olan tüm olay ve koşullarının tam bir açıklamasını verme savında değildir. Ama inandırıcı bir açıklamanın anti-komünizm politikasını kapsamı gerektiği savındadır. İzleyen bölümlerin göstereceği gibi, bu politika Soğuk Savaş sırasında Bilimin Birliği devriminin yükselişini ve düşüşünü damgalayan deneyimlerin ve koşulların bir bölümünün arasından esiyor ve bir anlamda onların bir

bölümünü birleştiriyordu. Felsefenin fildişi kulenin dışındaki politika, tecim ve modanın usdışı etkileri tarafından dokunulmaksızın kendi entellektüel kurallarına göre evrimlendiğini sananlara bu sav başlangıçta kuşkulu görünebilir. Bilim felsefecileri, ve özellikle mantıksal görgücülüğün tarihsel katkılarının değerini bilenler entellektüel olarak sağın ve kavramsal olarak çok dikkatli olma eğilimindedir. Eğer politik hedefler ve değerler mesleklerine bulaşacak olsaydı, “*das Nichts selbst nichtet/Hiçliğin kendisi hiçle[stiri]r*” sözlerinin söylenebileceğinden daha hızlı tanınır ve bir yana atılırlardı.

Bununla birlikte ileri sürülen nokta mantıksal görgücülerin felsefeyi politikadan ayırma yönündeki iyi bilinen ilkelerine bağlı kalmayı başaramadıkları ve böylece politik etkinin altına düştükleri değildir. Tersine, ileri sürülen nokta mesleğin o ilkeleri benimsemesinin bir anlamda aşırı ölçüde güçlü ve şimdi büyük ölçüde unutulmuş olan anti-komünist güçlere bir karşılık olduğudur. Bu nedenle bu kitabın amaçlarından biri Soğuk Savaş anti-komünizminin ve bunun McCarthyizm olarak bilinen boyutunun II. Dünya Savaşını hemen izleyen on yıllarda entellektüel ve akademik yaşama yayılmasını sağlayan yolları gözden geçirmektir.

Tarihiçi Ellen Schrecker’ın belgelediği gibi, her bilim dalından yöneticiler ve akademiker “kızıl tehlike”nin yarattığı Soğuk Savaş “histerisine” katıldılar. Toplum bilimci C. Wright Mills’in belki de daha uygun bir yolda “yeni Amerikan kutlaması/*the new American celebration*” dediği şey yurtseverlik ve nükleer savaş korkusu ile körüklendi ve Birleşik Devletler’in etkin olarak dünya egemenliğinin peşinde koşan güçlü bir komünist devlet ile savaşta olduğu yolunda Washington’dan ve tutucu basından gelen inandırıcı bildirimler yoluyla pekiştirildi. Kullanılmakta olan silahlar mermiler ve bombalar değil ama jeopolitik denetim, teknolojik yarışma ve propaganda için stratejiler idi. Hem Moskova hem de Washington propaganda ve gizli operasyonlarda usta oldukları için, komünist ajanların Amerikan kurumlarına (örneğin yüksek eğitim kurumları gibi) sızabilecekleri ve Batı kapitalizmini kurşun sıkmadan devirebilecekleri korkusu zorunlu olarak abartılmış görünmedi. Bu aynı yıllar sırasında, CIA ajanları zaman zaman askeri yardım olmaksızın darbeler düzenledi ve İran ve Guatemala gibi ülkelerde kukla hükümetleri başa geçirdi.

Bu korkular akademik dünyayı kuşatan popüler kültürde serpidi. Neredeyse evrensel olarak Moskova’nın casusları desteklediğine, birçok Amerikan sivil ve kültürel örgütüne para sağladığına ve ileri bilimsel teknolojilerini küresel ve — 1957’de Sputnik uydusu ile — dünya-ötesi egemenlik için arayışta kullandığına inanılıyordu. Sovyetlerin daha popüler olarak “beyin yıkama” ve “bilinç denetimi” olarak bilinen psikolojik manipülasyon tekniklerinde uzman olduklarına da inanılıyordu. Böylece herhangi biri — dostlar, komşular, üniversite

profesörleri — Amerikan demokrasisini içeriden devirmeyi amaçlayan bu gizli komploya yenik düşebilirdi. Soğuk Savaşın epik ideolojik çatışmaları — açık ve kapalı toplumlar arasındaki, demokrasi ve totaliterlik arasındaki, serbest pazar ve ekonomik planlama arasındaki çatışmalar — konusunda “yansız” olmaya çalışanlar bile riskli bir yolu seçiyorlardı. Çünkü komünizmi kınamamakla ve onun tehlikeli etkisine karşı kendi yurttaşlarının kararlı olmalarına yardım etmemekle, yansızlar sık sık komploculardan yana göründüler. Genel olarak, ancak anti-komünizmin kamu önünde ve meslektaşlar önünde doğrulanması birini “pembe” ya da “kıızıl” olarak kuşku altına düşmekten koruyabiliyordu.

Vietnam savaşı ile ya da Dünya Ticaret Merkezinin yok edilmesi ile Sputnik ya da Küba Misil Bunalımı ile olduğundan daha tanışık olanlar için, 1950’lerde anti-komünizmin düzene karşı çıkışları en aza indirmek ve anti-entellektüalizmi ve politik uyumsuzluğu beslemek için dikkate değer gücü herşeye karşın biraz tanıdık görünebilir. Kamunun gözünde, Soğuk Savaş sırasında “komünizme karşı yumuşak” görünmenin toplumsal ve politik riskleri terörizme karşı duygudaş görünmenin çağdaş risklerinden çok ayrı değildi. II. Dünya Savaşının ardından, 2001, 11 Eylülün ardından olduğu gibi, ulusal önderler olayları katı ahlaksal terimlerde tanımladılar: Birleşik Devletler tarafından temsil edilen özgürlükten ve toplumsal ve dinsel değerlerden yoksun olan istilacılar etkin olarak onu yok etmeye çalışıyorlardı. Jeopolitik gerilimlerin ve terörizmin nedenlerinin daha karışık olduğu ve onları anlamının ve denetlemenin uluslar hakkında tarihsel, toplumbilimsel ve ekonomik bilgiler gerektirdiği biçiminde karşı çıkanlara sık sık kuşku ile bakıldı.

Kimilerine göre mantıksal görgücülük ve ona ait Bilimin Birliği devimi de kuşkulu görünüyordu. Mantıksal görgücülük başlangıçta yalnızca bilim ile değil ama ilerici toplumsal ve kültürel gelişimler ile de öz bilinçli olarak ilgilenme amacıyla olan bir proje idi (hem 1920’lerin Avrupasında hem de 1930’ların ve ’40’ların Kuzey Amerikasında). Bununla birlikte, kabaca 1949’dan 1959’a on yıllık bir süre içinde, büyük bir dikkatle uygulamalı mantıkta ve semantikte politik-olmayan bir projeye çevrildi ve bugün birçok felsefecinin “mantıksal görgücülük” ya da “mantıksal pozitivizm” adı ile bağladığı bir akım biçimini kazandı. Birçok mantıksal görgücünün kariyerinin yolu kampüsteki, önemli filantropik örgütlerdeki ve J. Edgar Hoover’ın FBI’ındaki anti-komünist politikalar ile kesiştiği için, anti-komünizmin bu dönüşümün arkasında yatan bir güç olduğu konusunda kanıt vardır. Anti-komünizm bilim felsefecilerinin ele aldıkları problemlerin tür ve erimini, kullanılan yöntem ve aygıtları, ve bilim felsefesi ve bilim arasındaki ilişkileri etkiledi.

Bu “dönüşüm” üzerine söylenecek birkaç söz ortaya sürülen savları daha öte tanımaya yardım edecektir. Biyoloji felsefecileri bir nüfus içerisindeki dönüşüm ve seçim üzerine dayanan evrimsel değişim arasında

ayrım yaparlar. Burada, “dönüşüm” teknik olmayan bir anlamda meslek ve bilim dalı ile ilgili ve çoğunlukla seçmeci olan bir değişim sürecine göndermede bulunmak için kullanılmaktadır. Söz konusu nüfus hep birlikte 1930’ların sonlarında Kuzey Amerika’da mantıksal görgücülüğü geliştirmiş olan Amerikan ve Avrupalı bilim felsefecilerini kapsıyordu. Kimileri, örneğin Otto Neurath, Philipp Frank ve Charles Morris gibi adlar mantıksal görgücülüğün ya da daha geniş olarak bilim felsefesinin yalnızca bilimsel kuram ve bilimsel dil üzerine biçimsel, soyut incelemeleri değil, ama ayrıca toplumsal ve politik olarak ilgili konuları da kucaklaması gerektiği inancını paylaşıyorlardı (örneğin bilimdeki değerlerin incelemesi, bilimin toplumbilimi ve ideolojilerin ve ideolojik savların mantıksal yapısı ve kanıtsal içeriği gibi). Bunlar ve daha başka konular, ve onları başka bilim dalları ve genel kamu içerisinde popülerleştirme görevi 1930’ların ortalarından başlayarak geliştirdikleri Bilimin Birliği devimine aitti. Hemen hemen tüm mantıksal görgücüler şu ya da bu yolda bu devime katılmaktan mutluluk duyarken, içlerinde küçük bir küme (aralarında değişik yollarda Carnap, Reichenbach, Feigl ve Richard Rudner da olmak üzere) tümevarım, açıklama ve teknik semantik gibi başlıklara sınırlı olan daha dar bir disiplinden yana çıktı. Bunların ideoloji ve toplumsal yaşam sorunlarını ele almak için, kesinlikle uygun-suz olmasalar da, yeterince uygun olmadıklarını düşünüyorlardı. Söz konusu dönüşüm büyük ölçüde birinci kümenin nüfuz ve önderliğinin yitmesinden ve ikincinin doğuş ve başarısından oluşur. Böylece mesleğin bu önderleri, eğer popüler anlatımı kullanırsak, yalnızca politik baskı altında “pes demiş” ve o anlamda inanç ve araştırmalarını dönüştürmüş değildiler.

Bu inceleme çoğunlukla yayımlanmamış arşivlere ait tarihsel kaynaklar üzerine dayanır. Tüm alanlardaki profesyonel entellektüellerin bildiği gibi, sık sık akademisyenlerin resmi konuşmalarda birbirlerine anlattıkları ve özel söyleşi ve yazışmalarda söyledikleri arasında tonda olduğu gibi içerikte de ayrımlar vardır. Tarih-yazıcılığı gibi soylu bir uğraşın örtüsü altında, bu kitap büyük ölçüde felsefecilerin okunan postalarının bir tutanağıdır. Özel alana bu izinsiz giriş, yayımlanmış kayıtlar ile karşılaştırıldığında, bizi nesnel olarak mantıksal görgücülüğün Kuzey Amerika’daki tarihinin daha yakınına getirir. Ama öznel olarak zayıf yanları da vardır. Bu kitap seçicidir. Amerikan bilim felsefesi tarihindeki kimi adlara, örneğin Edgar Zilsel, Victor Kraft, Egon Brunswik ve Carl Hempel, şöyle böyle (ya da yalnızca şimdilik) değinilmiştir. Ve Hans Reichenbach’ın Viyana Çevresine kontrpuanı olan Görgücü Felsefe için Berlin Toplumu da yakından ele alınmamıştır. İngiliz felsefi solculuğundan da yalnızca Kuzey Amerika’daki Bilimin Birliği devimi ile kestiği düzeye dek söz edilmiştir.

Bu kitap ayrıca projelerini politik olarak ve entellektüel olarak

düşman iklimlerde sürdürmek için çabalamış olanlara belki de kaçınılmaz olarak biraz duygudadır. Bir okuyucuyu onu Otto Neurath'a ve onun daha yetenekli ve daha incelmış meslektaşlarına, özellikle Carnap'a çektiği nutuklara karşı aşırı ölçüde duygudası buldu. Biçimsel mantıkta ve semantikte Neurath hiç kuşkusuz meslektaşlarından birçoğu kadar yetenekli değildi. Aynı şey Frank ve Morris için de söylenebilir. Bununla birlikte, aşağıdaki bölümlerin göstereceği gibi, Soğuk Savaş sırasındaki entellektüel yaşam en iyilerin yarışı geride bitirenler üzerine yükseltilmesini güvence altına alan bir meritokrasi değildi. Büyük kampüslerde resmi soruşturmalar yürütülürken ve FBI ajanları kuşkulu profesörler hakkında fakülte ve bölüm sekreterleri ile görüşmeler yaparken, 1950'lerdeki entellektüel yaşam öğretmenlik, korku, çevre baskısı, ostrasizm, ve zaman zaman meslektaşların açık kabadayılıkları gibi öğelerin bir karışımı idi. Kazananlar ve yitirenler uzun erimde her zaman entellektüel yeteneğe göre belirlenmiyordu.

Aşağıdaki bölümlerde Neurath, Frank ve Morris için gösterilen duygudalık ancak bir ölçüde önyargılıdır. Bu adların bilimsel (ve felsefi) düşüncenin tarihsel ve toplumbilimsel yanlarına ilgileri olağanüstü öneriler ile yüklüdür ve çağdaş incelemeye değerdir. Özellikle mantıksal görgücülük hakkında "kabul edilen" toplumsal ve tarihsel bağlamlarından bütünüyle soyutlanmış bilgi görüşü ile karşılaştırıldığında, Neurath'ın ve Frank'ın tarihselciliğine ve bağlamlıcılığı ile ilgili birşeyler neredeyse kesin olarak doğru görünür, çünkü içgörülerinin ve projelerinin nasıl ve niçin gölgede kaldığına anlam vermek için bağlamsal anlayış gereklidir. Kendi disiplinlerinin kamusal olarak daha büyük yetke ve daha büyük güvenilirlik kazanmasını ve etkin bilimciler ile daha üretken ve daha anlayışlı bir ilişki içine girmesini isteyen bilim felsefecileri için böyle bir bağlamlılık paha biçilmez görünür. Çünkü bir kez mesleğin çağdaş sınırları ve değerleri tarihselleştirilince ve bağlam içerisine yerleştirilince, bundan böyle kolay kolay zorunlu ve değişmez olarak görünemezler. Onlara karşı çıkmak olanaklı olur ve ayarlanmaları için bir zamanlar başka zamanlarda başka toplumsal ve kültürel koşullarda olduğu gibi yol açılır.

Sonunda bu kitaba götüren araştırmaya tartışmalar ve eleştiriler ile verdikleri destekten ötürü birçok insana teşekkür etmek isterim. Robert Richards, Howard Stein ve Dan Garber Chicago Üniversitesinde yazılan ve bu çalışmaya kaynaklık eden doktora tezi için danışmanlık yaptılar. Bu kitaba götüren araştırmanın çoğu SES0000222 numaralı ödenek altında National Science Foundation tarafından desteklendi. Başka birçokları mantıksal görgücülük ve Bilimin Birliği devimi konusunda evrimlenmekte olan görüşlerimi yüreklendirdiler ve zaman zaman düzelttiler. Aralarında Don Howard, Thomas Uebel, Michael Friedman, Alan Richardson, Gary Hardcastle, Richard Creath, André

Carus, Nathan Hauser, David Stump, Seth Sharpless, Michael Stöltzner, Hans-Joachim Dahms, Veronika Hofer, Elliott Sober, Steve Fuller, Abraham Edel, Tom Ryckman, Ralph Gregory, John McCumber, George Mallen, Robert Cohen, Fred Beuttler ve David Hollinger bulunur. Ek olarak, Institut Wiener Kreis'den Friedrich Stadler and Elisabeth Nemeth'e, Illinois Institute of Technology'den Michael Davis, Warren Schmaus, Bob Ladenson, John Ongley ve Jack Snapper'e ve değerli düzeltmeleri öneren ve destekleyen iki anonim hakeme teşekkür ederim. Ayrıca koleksiyonlarındaki belgelerden alıntılar yapmak için izin vermelerinden ötürü aşağıdaki kurumlardaki görevlilere de teşekkür ederim. Metinde açık olarak belirtilmediği durumlarda, ilgili koleksiyonlara aşağıdaki kısaltmalara göre göndermede bulunulmuştur:

ASP RC: Rudolf Carnap Collection, Archive of Scientific Philosophy, Hillman Kütüphanesi, Pittsburgh Üniversitesi, Pittsburgh, Pennsylvania.

CMP: Charles Morris Papers, Peirce Edition Project, Indiana University Purdue University Indianapolis, Indianapolis.

(Charles Morris Papers henüz düzenlenmemiştir.)

HFP: Herbert Feigl Papers, University Archives, University of Minnesota, Twin Cities Campus, Minneapolis.

JRMC: Jacob Rader Marcus Center of the American Jewish Archives, Cincinnati Campus, Hebrew Union College, Jewish Institute of Religion, Cincinnati, Ohio.

ONN: Otto Neurath Nachlass (Wiener Kreis Archiv), Rijksarchief, Noord-Holland, Haarlem, The Netherlands.

RAC: Rockefeller Archive Center, Sleepy Hollow, New York.

USMP, UCPP, PP: Unity of Science movement papers, University of Chicago Press Papers, University of Chicago Presidents' Papers, 1925-45, Department of Special Collections, Regenstein Library, University of Chicago, Chicago, Illinois.

Soğuk Savaşta Mantıksal Görgücülüğe ve Bilimin Birliği Devimine Bir Giriş

Bilim felsefesinin tarihi ile ilgilenenler için mantıksal görgücülüğün özel bir çekiciliği vardır. Savaşlardan, göçlerden ve geçip giden zamanların güçlüklerinden sağ çıkmayı başararak yaşamlarımızı olanaklı kılmış olan ataların sararmış fotoğrafları gibi, mantıksal görgücülük seksen yıl kadar önce şekillenmesinin büyük bölümüne tanık olmuş dumanlı Viyana *cafélerinin* nostaljik çekiciliğini taşır. Dekor ve öykü direnilmezdir. Freud, Schönberg, Wittgenstein ve yirminci yüzyılın başka pırıltılarının Viyanasında, Viyana Çevresini oluşturan felsefeciler, matematikçiler ve mantıkçılar entelektüel yaratıcılık ile kuşatılı idiler. Kendileri yüzyılın fizik ve mantıktaki heyecan verici gelişimlerinin cephe hatlarında idiler. Birincil üyeler arasında Moritz Schlick, Rudolf Carnap, Kurt Gödel, Philipp Frank ve Otto Neurath bulunurken, Avrupa ve Amerika'daki meslektaşları ve hayranları arasında Hans Reichenbach, Carl Hempel, Ernest Nagel ve W. V. O. Quine bulunuyordu. Çevrenin 1930'ların başlarına düşen çözülüş ve yitişine dek, o günlerin ve geleceğin felsefe önderleri bilgi, bilim, mantık ve dil üzerine düşüncelerini tartışmak için Viyana Üniversitesinde ve çeşitli *cafélerde* buluşuyorlardı. Kahvelerini yudumlar ve pipolarını tütürürken, felsefede bir devrimden daha azı olmayan birşeyi ateşlediler ve bize bugün bilim felsefesi olarak bilinen disiplini kalıt bıraktılar.

Nostalji hiç kuşkusuz çok az felsefi ağırlık taşır. Çağdaş felsefecilerin çoğu, mantıksal görgücülüğü ne denli mesleklerinin kurucu devimi olarak kabul etseler de, 1950'lerde ve '60'larda mantıksal görgücülüğün bilim ve bilgikuramı üzerine bir yanlışlıklar, yanlış yargılar ve aşırı yalınlaştırmalar kataloğu olarak ortaya çıktığı konusunda anlaşılırlar. Bilim felsefesinde çok şey değişmiştir. Özellikle göze çarpan şey 1920'lerin *cafélerinin* strafot kahve bardakları ve şirket otellerinin floresan ışıkları önünde geriye çekilmiş olmasıdır. Buralarda şimdi sıkı sıkıya yerleşmiş bir akademik alanı temsil eden bilim felsefecileri bağlantıları

düzenlemek, sorunları tartışmak ve yüksek eğitim kurumlarındaki işlerini yönetmek için toplanmaktadır.

Gene de yakınlarda yapılan bir araştırma mesleğin Avrupa *cafélerinden* şirket otellerine yolculuğunun üyelikte artıştan daha çoğunu ilgilendirdiğini göstermiştir. Ulusal toplantı yeri değişmiş, ve bilim ve bilgikuramı hakkında iyileşmiş, düzeltilmiş inançlar doğmuştur. Ayrıca ancak şimdi odak altına düşmekte olan yaygın ve tözsel değişimler yer almıştır. Erken mantuksal görgücülüğü daha yakından tanıdıkça, temel değerleri, hedefleri, yöntemleri, ve üyelerinden kimileri tarafından paylaşılan tarihsel ödev duygusu hakkında öğrendiklerimiz arttıkça, çağdaş bilim felsefesi ile karşılaştırıldığında daha yabancı ve uzak görünmektedir. Böylece iki genel soru Viyana Çevresi ve erken mantuksal görgücülük üzerine incelemelerin dürtüsü olmayı sürdürmektedir: Mantuksal görgücülük başlangıçta tam olarak ne idi? ve, bu kitabın ana konusu olarak, Bilim felsefesi bugün üstlendiği çok ayrı biçime doğru nasıl evrimlendi?

İlk soruya inandırıcı yanıtlar 1970'lerde tarihçiler ve felsefeciler mantuksal görgücülüğün varsıl tarihini yeniden açmaya ve yorumlamaya başladıkları zaman ortaya çıkmaya başladı.¹ Uzmanlık alanları felsefe, mantık, matematik ve toplumsal bilim olan karakterlerin böyle geniş bir kadrosu ile, erken mantuksal görgücülerin, tümü olmasa da çoğunun, kültür ve politika problemleri konusunda tıpkı teknik felsefe ve bilgikuramı konusunda olduğu gibi tutkulu oldukları anlaşılmıştır. Özel olarak Neurath, Carnap ve Frank etkin olarak mantuksal görgücülük ve Avrupa'daki çeşitli kültürel ve politik kurumlar ve devimler arasında kişisel, entellektüel ve kurumsal bağıntılar kurmaya çalıştılar. Bunlar arasında Carnap'ın yapay uluslararası dillere yönelik yaşam boyu ilgisi ve Neurath'ın müzeler, kamu eğitimi ve görsel ikonografinin *isotype* dizgesi üzerine çalışması bulunur. Neurath'ın çalışmasının soyundan gelen grafikler şimdi yaygın olarak hava alanlarını, alışveriş özeklerini ve başka kamu yerlerini süslemektedir. Neurath, Carnap, Herbert Feigl ve Hans Reichenbach Bauhaus'ta konuşmalar yapmaya çağırılmışken, Neurath ek olarak Belçika Modern Mimari için Uluslararası Kongresi (CIAM) ile işbirliği yaptı (Faludi 1989; Galison 1990). Ayrıca Marxistler (Lenin de aralarında olmak üzere) ve Frankfurt Okulunun Eleştirel Kuramcılarını ile tartışmalar (Lenin 1908; Horkheimer 1937; Dahms 1994) ve ayrıca Philipp Frank'ın 1940'larda New York City'de Bilim, Felsefe ve Din Üzerine Yıllık Konferanslarda bilimselciliğin ve pozitivizmin neo-Thomist eleştirilenleri ile dostluk kurma girişimleri de vardı. Dahası, en az iki mantuksal görgücü yalnızca politik kuram ya da ulusal ve ekonomik

¹Viyana Çevresi ve bağlantıları konusunda yaşamöyküsel ve felsefi bilgilerin yeni ve yararlı bir derlemi için, bkz. Stadler 2001. Mantuksal görgücülüğün akademik bir "yeniden-keşfi" için, bkz. Uebel 1991, ve politik yanları için, bkz. Heidelberger ve Stadler 2003.

politika sorunlarını tartışmakla kalmadı. Neurath 1919 Bavyera sosyalist devriminde heyecanlı ve neredeyse ölümcül bir rol üstlendi ve daha sonra isotype alanındaki yetenekleri nedeniyle Moskova tarafından işe alındı. Hans Reichenbach'ın Berlin Üniversitesindeki sosyalist öğrenci etkinliği daha sonra orada iş bulma şansını ortadan kaldırdı.²

Viyana Çevresi özel olarak geleneksel felsefeyi eleştirisini tanıtmak ve onun yerine *Wissenschaftliche Weltauffassungu* ya da bilimsel dünya-görüşünü geçirmek için daha geniş kamuya ulaşmaya çalıştı. Bunu Viyana'da Ernst Mach Toplumu ve bunun kamuya açık dersleri yoluyla ve Avrupa ve Amerika'da Otto Neurath'ın Bilimin Birliği devimi yoluyla yaptı. Devim bilimleri birleştirme ve eşgüdümleme görevini yürüttü ve bunda amaç bilimlerin modern yaşamın bilinçli olarak şekillendirilmesi ve planlanması için aletler olarak daha iyi kullanılmasını sağlamaktır. Ve bilgikuramsal ve bilimsel incelikleri giderek sıradan yurttaşlar arasında bile geliştirmeye çalıştı ve bunda amaç onların gerici ve bilim karşıtı çevrelerden gelen obskürantist diluzluğunu daha iyi ölçmelerini ve topluma kolektif hedeflerine ulaşmada yardımcı olacak bir gelecek birleşik bilimi planlamaya daha etkili olarak katkıda bulunabilmelerini sağlamaktır.

Mantıksal görgücülük ve Neurath'ın Bilimin Birliği devimi birlikte *Aufklärung* işine girişiler (Scott 1987; Uebel 1998). Amaçları on sekizinci yüzyıl Fransız Aydınlanmasının verdiği sözü daha öte belirlemekten ve yerine getirmekten daha azı değildi ve bunun için bilim, mantık, toplumsal düşünce ve politika alanındaki yirminci yüzyıl gelişmelerinden yararlandılar. Bu yapıcı aydınlanma gündemi bu kitabın ana konusudur. Çünkü ancak mantıksal görgücülüğün bu tutkularına bir kez daha açıkça ortaya sererek hem bilim felsefesinin yirminci yüzyılın son yarısında ne kadar değiştiğini, hem de ayrıca bu dönüşümde ne tür koşulların ve güçlerin etkili olduğunu görebiliriz.

Mantıksal Görgücülük Hakkındaki Yaygın Kanı

Bu kitabın ana savını sunmadan önce, mantıksal görgücülüğe ilişkin kimi uyluşmsal — ve çoğunlukla yanıltıcı — inanışları irdelemek yararlı olacaktır. Yakınlardaki bu ilgi ve araştırma çiçeklenmesinden önce, ilgilendiği kültür alanı ve bilimsel tutkuları özellikle İngilizce konuşan felsefe dünyasında çeşitli nedenlerle bulanıklaştırıldı. Mantıksal görgücülüğün geleneksel ve çağdaş metafizik ve yalancı-bilim üzerine saldırıları etmenlerden biridir. Bu saldırılar projeyi olumsuz, yok edici bir karakter ile damgalamaya yardım eden diri analitik havai fişek gösterileri idi. Ek

²Neurath'ın politik görüşleri için, bkz. Cartwright et al, 1996; Reichenbach üzerine, bkz. Traigar 1984. Neurath'ın SSCB'deki çalışmasının kinci ama bilgilendirici bir anlatısı için, bkz. Chislett 1992.

olarak, Neurath'ın yazıları 1970'lerde İngiltere'de çevrilmeye ve yayımlanmaya başlayınca dek, birleşik bilim ve politikadaki yapıcı ilgileri ve dil ve bilim arasındaki ince ayarlı epistemolojik içgörülerini anlaşılmadı. Bunun nedeni elindeki kalın sopayı yere vurarak ve homurdanarak “buradaki ve şimdideki mavi” gibi Mach klişelerini yineleyen “orijinal neo-pozitivist mağara adamı” (Uebel 1991, 5) olarak kazandığı kötü ündü. Bir başka etmen Rudolf Carnap'ın *Der Logische Aufbau der Welt/Dünyanın Mantıksal Yapısı* (Carnap 1969) başlıklı kitabının etkisi idi. Bu doğal olarak ve haklı olarak felsefi dikkati ne denli çekerse çeksin, yanlışlıkla bir bütün olarak mantıksal görgücülük için bir paradigma olarak alınır. Birlikte alındıklarında, bu ve başka etmenler mantıksal görgücülüğün, giderek sonraki liberalleşmelerine ve değişimlerine karşın, gene de Batı epistemoloji tarihindeki erken fenomenalistik kıpırlardan biri olduğu ve bunun ötesine pek geçmediği izlenimini yaratmaya katkıda bulundu.

Popüler ikincil yazılar da mantıksal görgücülüğün kültürel girişimlerini gölgelemeye yardımcı oldu. Karl Popper'ın *Bilimsel Kefsin Mantığı* (Popper 1935) başlıklı etkili kitabı ve yaygın olarak okunan denemesi, “Bilim: Tahminler ve Çürütmeler,” mantıksal görgücülüğün özünde yatan tümevarımcı bir yanılgıya yalnızca kendisinin tanı koymuş olduğu biçimindeki kibrini duyurdu (böylece mantıksal görgücü projenin başka herşeyi dışlayan salt epistemolojik bir proje olmasa da ötsel olarak epistemolojik olduğu görüşünü pekiştirdi). A. J. Ayer'ın daha da yaygın olarak okunan *Language, Truth and Logic/Dil, Gerçeklik ve Mantık* (Ayer 1936) başlıklı kitabı mantıksal görgücülüğü Wittgenstein'in sıradan dil felsefesinin gözlükleri içinden görülmek üzere başlıca Carnap'ın bilim felsefesi olarak sundu (mantıksal sintakstan yukarıya doğru (Carnap 1937c)). Felsefenin, ve bu nedenle mantıksal görgücülüğün özsel yanı ve amacı, Ayer'ın açıklamasına göre, yalnızca (ama önemsiz olmayan bir yan olarak) ne zaman ondan istenirse bilimsel dilin durulaştırıcı analizlerini sağlayarak bilimin ilerlemesine yardım etmektir (Ayer 1936, 152). Ayer'ın açıklaması devimin ikonoklazmına — metafiziği yadsımasına, doğrulamacılık ve temelcilik ile flörtlerine, ve sentetik *a priori*yi reddetmesine — bağlılık gösterirken, mantıksal görgücülüğün yapılandırmacı tutkularına değinmez. İki dipnot dışında, Neurath'ın sesi *Dil, Gerçeklik ve Mantık*'ta eksiktir, çünkü Ayer “bilimin birliğini vurgulamaktan çok” — Neurath için en değerli olan konu ve hedef —, “felsefenin bilim ile birliğini” vurgulamaya çalışır (aynı yer, s. 151). Mantıksal görgücülüğün kurucuları tarafından bir ölçüde bilimsel bilginin eşgüdümüne ve eşgüdümlü kullanımına destek vermek ve yaşam, eğitim ve toplumsal ve ekonomik örgütlenmeyi modernleştirmeye ve geliştirmeye yardım etmek üzere tasarlanmış olması Ayer'ın kitabının hiçbir okurunun tahmin edemeyeceği bir olgudur.

Eğer Ayer mantıksal görgücülüğün geniş gündemini dar ama etkin bir bilimsel projeye küçülttü ise, 1970’lerde mantıksal görgücülük daha öte indirgendi. Bundan böyle bilime katılmaya son verdiği için, bilim *hakkında* bir yorumlama okulu olarak anımsandı. Suppe’nin her bilim felsefecisinin kitaplığında *Dil, Gerçeklik ve Mantık*’ın yanında duran derlemesi *The Structure of Scientific Theories/Bilimsel Kuramların Yapısı* (Suppe 1977) mantıksal görgücülüğü bilim ve bilimin yöntemleri hakkında bir önermeler kümesi olarak sundu. Aşağıda göreceğimiz gibi Viyana Çevresinin kimi üyelerinin korktuğu şey başlarına geldi ve mantıksal görgücülük doğrulamacılık, tümevarımcılık ve fenomenalizm öğretilerine bağlı bir mezhep oldu ve öyle anımsandı. Suppe bu dar, katı olarak epistemolojik gündemin mantıksal görgücülüğün kalıtını tükettiğini yazdı:

Otuz yıl boyunca mantıksal görgücülük ... bilimsel bilginin doğasına ilişkin problemleri getirmek için temel çerçeveyi sağladı ve ayrıca neyin bu problemlere uygun çözümler sayılacağı konusunda kısıtlamalar da dayattı: Doğrudan gözlemlenebilir fenomenlerin tekil bilgisi belkili değil iken, bilimin sağladığını ileri sürdüğü geri kalan bilgi en iyisinden belkili idi (Suppe 1977, 617).

1960’ların sonunda Suppe bunu yazarken, mantıksal görgücüler yaygın olarak işlevsiz görülüyordu ve programın bu karakterizasyonu çoküşünü anlamak için uygun bir yol sağladı. Programın “bilimin sağladığını ileri sürdüğü geri kalan bilgiyi” çözümlmek için teklif ettiği şey kendileri eksik bulunan açıklama, indirgeme, tümevarım ve doğrulama modelleri idi. İki etkili çalışma, Quine’in “Görgücülüğün İki İnağı/*Two Dogmas of Empiricism*” (Quine 1951) ve Kuhn’un ünlü *Bilimsel Devrimlerin Yapısı* (Kuhn 1962) o sıralar uyuşımı sağlamlaştırmaya yardım ediyordu. Quine’a göre, başka problemler arasında, mantıksal görgücülük analitik-sentetik ayrımının (bir dairede dönmeksizin) belirleyememesi nedeniyle içeriden sakattı. Kuhn’a göre, bilimin kavramsal holizmini ve bilimin tarihinde ve birçoklarının sandığına göre özsel doğasında kesintilere yol açan kuramsal ve linguistik süreksizlikleri durulaştırmaya yeteneksiz idi. Mantıksal görgücülük hüznü verici bir durumda idi. Bilimsel kılğı ile bağıntısını yitirmişti, kendi kavramsal ağırlığı altında güçlüklerle durabiliyordu, ve yorumlamayı hedeflediği bilim tarihsel araştırma tarafından yalnızca felsefecinin imgeleminde varolan idealize edilmiş bir kurgu olarak gösterildi.

Mantıksal Görgücülüğün Çöküşü İçin Yeni Bir Açıklama

Şimdi mantıksal görgücülüğün başlangıçta kültürel ve toplumsal tutkuları ile felsefi bir proje olduğunu bildiğimize göre, disiplinin nasıl dönüştüğünü ve bu kültürel ve toplumsal tutkuların nasıl yitirildiğini

araştırmanın zamanı geldi. Burada savunulan yanıt mantıksal görgücülüğün 1950'lerde, II. Dünya Savaşını izleyen Soğuk Savaş yıllarında sivil yaşama olduğu gibi entelektüel yaşama da yayılan politik baskılar nedeniyle bütünsel olarak olmasa da hiç olmazsa bölümsel olarak dönüştürüldü. Büyük ölçüde, bu baskılar mantıksal görgücülüğün kültürel ve toplumsal üstünimlerini bir yana atmaya götürdü ve bunu Neurath'ın Bilimin Birliği devimini bir yana atarak yaptı. Devim başka bakımlardan bağımsız olan bir felsefi program için yalnızca kamusal, bilimsel bir cephe değildi. Bilim felsefesinin özeğinde ne tür soruların ve araştırma konularının izleneceğini ve bunların nasıl izleneceğini belirlemeye yardım ediyordu.

Bu demek değildir ki, eğer Soğuk Savaş olmasaydı, çağdaş bilim felsefesi şimdi bir tür akademik-olmayan kamu hizmetçisi olacaktı. İleri sürülen şey, daha çok, mantıksal görgücülüğün başlangıçta hem teknik, felsefi gelişime, hem de bilimciler ve modern toplumsal ve ekonomik eğilimler ile ilişki kurmaya özlem duyduğudur. Soğuk Savaş, bu kitaba göre, o gündemi olanaksız kıldı ve etkili olarak disiplini Suppe'nin *Bilimsel Kuramların Yapısı*'nda anımsanan apolitik, büyük ölçüde soyut biçimi üstlenmeye zorladı. Başka bir deyişle, o kitap ve Viyana Çevresinin kavgacı manifestosu *Wissenschaftliche Weltauffassung* arasında uzanan uçurum Soğuk Savaş tarafından yaratıldı. Bu yorumun Quine'in, Kuhn'un ve mantıksal görgücülüğün daha başka eleştirilerinin açıklığı bir yana atması da söz konusu değildir. Bununla birlikte, bu politik güçlerin etkisinin tanınması gerektiğini ve, aşağıda taslağı verildiği gibi, yirminci yüzyılda bilim felsefesinin daha karışık ve daha doğru bir öyküsünü kurmaya başlamamız gerektiğini ileri sürer.

Tarih yazımı ile ilgili (ve en sonunda metafiziksel) bir ek açıklama bu savın karşılaşması olası bir önyargıyı gidermeye yardım edebilir. Bu, yerinde bir biçimde, aşağıda göreceğimiz gibi etkisi ve ünü kendileri ile sayısız çarpışma yaptığı başka felsefecilerin etkileri ve ünleri tarafından gölgelenmeye başlayan Neurath'tan gelir. Bu tartışmalardaki yol gösterici öğelerden biri Neurath'ın çok yönlü çoğulculuğu ve, özellikle, "saltukçılık" dediği şeye yönelik eleştirisidir. Örneğin Neurath Carnap ve Tarski'nin semantik doğruluk kuramını (ki örneğin "kar şimdi beyazdır" bildiriminin ancak ve ancak kar beyaz ise doğru olduğunu savunuyordu) eleştiriyordu, çünkü kuram ilkin dilin kendisi ve sonra dünya üzerine konuşması için ikili bir düzen getiriyor ve bu yolla bu raporların bir karşılaştırmasına ve doğruluk-koşullarının geçerli olup olmadığının belirlenmesine izin veriyordu.

Neurath'ın karşı çıkışının nedeni, direkt olarak belirttiğine göre, sağlıklı bir görgücülüğün hiçbir zaman — felsefi soyutlamada bile — dilin ve bilimin işleminin ortamı olan kılışal koşulları gözardı edemeyeceği idi. Böylece protokol bildirimler için hantallığı ile ünlü modelinde —